Rudolf Steinerlekskolan i Hardeberga

Likabehandlingsplan mot diskriminering och plan mot kränkande behandling

Upprättad oktober 2017
Gäller från HT-2017

Vår värdegrund

Vår vision

Vår förskola
Vem gäller planen
Planen gäller under tiden
Ansvariga för planen

Definitioner

Kvalitetssäkring av planen

Delaktighet/kommunikation/förankring av planen

Ansvarsfördelning

Förebyggande och främjande åtgärder

- Främjande arbete
- Förebyggande arbete
- Förebyggande arbete i avseende på de olika diskrimineringsgrunderna

Vårt arbetssätt

- Kartläggningsmetoder
- Anmälan och utredning
- Rutiner för att reda ut och åtgärda

Fokus under läsåret

Lagtexter och styrdokument

- Diskrimineringslagen
- Skollagen
- Skolverket
- Barnkonventionen
- Lpfö98/2010
- En väg till frihet

Anmälningsblankett

Vår värdegrund

Vår verksamhet ska kännetecknas av att vuxna och barn bemöter varandra med omtanke och respekt. Ingen diskriminering, inget kränkande bemötande, våld eller hot får förekomma på vår lekskola. Lekskolan ska vara en trygg plats
Waldorfpedagogiken genomsyras av samma värdegrund som vårt demokratiska samhälle vilar på:

- människolivets okränkbarhet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan könen
- individens frihet och integritet
- solidaritet med de svaga och utsatta
- aktning för människans egenvärde
- aktning för vår gemensamma miljö

Det etiska sättet att förhålla sig inom waldorfförskolan präglas av de ovan nämnda värdena. (En väg till frihet)

Vår vision

Vi vill skapa en miljö där barn, föräldrar och medarbetare känner sig trygga och har förtroende för varandra. Inga barn, föräldrar eller medarbetare får utsättas för kränkande behandling eller diskriminering.
Vi har värdegrundsfrågor i fokus där barnen lär sig etiska värden och normer genom konkreta upplevelser och goda förebilder. De vuxna, som förebild och deras förhållningssätt, ska påverka barnens förståelse för respekt, olikhet, öppenhet, solidaritet och ansvar. Genom att stödja människans utveckling i sin helhet, att lära känna sig själv med sina individuella styrkor, intressen och svaga sidor, att utveckla självförtroendet såsom sociala kompetenser, uppfostrar vi barnen till ansvarstagande medmänniskor som tar hand om sig själv och andra, natur, miljö och samhällets framtid.

Vår förskola
Hos oss finns 64 barn fördelade på 3 grupper, i åldern 4-7 och 4 grupper, i åldern 1-3 samt 17 medarbetare.

Vem gäller planen
Planen gäller för all verksamhet på Rudolf Steinerlekskolan, för föräldrar eller andra som vistas i förskolan.

Planen gäller under tiden
Planen gäller från oktober 2017 till nästa revidering som ska ske HT-18.

Ansvariga för planen
Planen har utarbetats gemensamt av förskolans kollegie (medarbetare och FC).

Definitioner

Kränkningar av barns värdighet kan förekomma i form av diskriminering, trakasseri eller genom kränkande behandling.
Skolverkets allmänna råd

Diskriminering innebär att förskolan (på förskolan är det endast huvudmannen och medarbetare som kan göra sig skyldiga till diskriminering i lagens mening) behandlar ett barn sämre än andra barn, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Kränkande behandling är uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns värdighet. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer (både medarbetare och andra barn) och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med några av de nämnda diskrimineringsgrunderna. Kränkningar och trakasserier innebär ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara återkommande. De kan ske genom: nedsättande tilltal, förlöjligande, spridning, hot, fysiskt våld, utfrysning, grimaser, alla går när man kommer/får inte vara med, teckningar.
Det är barnet eller föräldrarna (pga. barnets ringa ålder) och medarbetarna som avgör om beteendet eller handlingen är oönskad eller kränkande.

Tillsägelser måste ibland användas för att tillrättavisa ett barn. En befogad tillsägelse är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det som kränkande.
Vi anser vidare att kränkningar som sker inte enbart kan ses som individproblem utan kan vara resultat av den miljö som förskolan utgör. Av detta följer att det är viktigt att även söka lösningar och åtgärder i större sammanhang.

Kvalitetssäkring av planen

För att säkerställa att arbetet mot kränkande behandling sker på ett tillfredställande sätt och att alla rutiner följs har vi tagit fram följande punkter för att säkra kvaliteten i arbetet:

- Kartläggningar av vår verksamhet görs av alla medarbetare en gång per läsår
- En uppdaterad version av planen skall alltid finnas tillgänglig på förskolans hemsida, på kontoret samt hos samtliga medarbetare.
- Planen är en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete.
- Det finns fungerande och kända rutiner gällande anmälan, utredning, uppföljning och åtgärder av denna plan.
- Det sker en årlig revidering av planen.

Delaktighet/kommunikation/förankring av planen

Syfte:
Det främjande och förebyggande arbetet med likabehandling/kränkande behandling ska genomsyra förskolans vardag. Både barn, medarbetare och föräldrar ska ha kännedom om verksamhetens arbete med likabehandling/kränkande behandling samt ges möjlighet till aktiv delaktighet.

Förhållningssätt/Arbetssätt:

- Likabehandlingsplan/Plan mot kränkande behandling skickas ut till alla föräldrar vid läsårsstart
- Uppföljning och revidering med hela kollegiet
- Föräldrarnas delaktighet genom analys av utvecklingssamtalen
- Levande arbete med Likabehandlingsplan/Plan mot kränkande behandling i vardagen tillsammans med barnen
- Val av fokus i förebyggande arbete
- Vi lyssnar uppmärksamt och agerar när barnet berättar om att det känner sig otryggt, blir diskriminerat eller kränkt
- Regelbunden kontakt med föräldrarna för att få veta om det förekommer diskriminering eller kränkning
- Barnens delaktighet och kommunikation genomsyrar förskolans vardag

Ansvarsfördelning

Huvudman/Styrelsen ansvarar för att:

- Förskolechef och medarbetare arbetar med likabehandlingsplan och kränkande behandling enligt lag
- Det finns skriftlig dokumentation/rutiner (Likabehandlingsplan/Plan mot kränkande behandling)
- Reda ut, åtgärda och följa upp när det handlar om medarbetare som begått form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling
- Ge stöd för att reda ut, åtgärda och följa upp i fall FC/medarbetare inte kan hantera allvarligt fall av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling själva

Förskolechefen ansvarar för:

- Att en Likabehandlingsplan/Plan mot kränkande behandling upprättas i skriftlig form
- Att planen förankras bland medarbetarna
- Att planen följs upp och revideras årligen
- Att föräldrarnas delaktighet tillgodoses
- Att alla medarbetare, föräldrar och barn känner till att diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte är tillåtna i verksamheten
- Att det bedrivs ett målinriktat aktivt arbete i förskolans vardag för att främja barns rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av diskrimineringsgrunderna
- Att det finns rutiner för utredning, åtgärder, uppföljning och dokumentation
- Att informera Huvudmannen om incidenter
- Att rapportera allvarliga incidenter till skolinspektionen
- Att göra en orosanmälan till Socialtjänsten vid misstanke om att barn far illa

Medarbetarna ansvarar för:

- Att följa förskolans Likabehandlingsplan/ Plan mot kränkande behandling
- Att det bedrivs ett målinriktat aktivt arbete i förskolans vardag för att främja barns rättigheter samt att motverka diskriminering, trakasseri och kränkande behandling
- Att skapa trygghet och stärka/uppmuntra barnen att tala om när någon eller de själva blivit illa behandlade
- Att ha bra kommunikation med föräldrarna och uppmuntra dem att meddela om deras barn berättar att det blivit illa behandlat/utsatt för kränkning
- Att vara en god förebild både för barnen, föräldrarna och varandra
- Att hålla en levande och ständigt pågående diskussion kring dessa frågor
- Att vid kännedom om förekomst av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling, se till att utredning görs och åtgärder vidtas och att FC informeras
- Att följa förskolans rutiner i fall om förekomst av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling
- Att följa förskolans rutiner vid misstanke att barn far illa

Föräldrarna:

- Ska respektera förskolans värdegrund och regler när de vistas på förskolan.
- Ska vid kännedom om kränkande behandling el. diskriminering anmäla detta till FC.

Främjande och förebyggande åtgärder

All personal ska medverka till att utveckla barnens känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmaste gruppen. En verksamhet där barn upplever meningsfulla sammanhang, delaktighet och att olikheter respekteras lägger grunden för goda relationer och motverkar kränkningar.
Arbetet med att främja lika rättigheter och möjligheter för alla barn ska rikta sig till alla och genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem.
Det främjande arbetet är en av verksamhetens fortgående uppgifter och bör därför inte drivas endast som ett enskilt projekt eller bestå av enstaka tillfälliga insatser utan som en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Allmänna råd om diskriminering och kränkningar, Skolverket, 2012.

Främjande arbete

Skapa ett tillitsfullt klimat och förtroendefulla relationer mellan medarbetare och barnen som leder till gemenskap och tillhörighet till förskolan. Det främjande arbetet syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde och bidra till en miljö där alla barn känner sig trygga, utvecklas, blir sedda, har lika rättigheter och möter likvärdighet.

Arbetssätt och förhållningssätt:
Vi förmedlar värdegrunden till barnen genom att medvetet vara en god förebild samt genom att verkligen bemöta och se varje barn. Barnen får även kunskap om olika etiska förhållningssätt genom sagor, berättelser och förskollärarens uppmärksamhet på barnens lekar där pedagogen hjälper dem om och när situationen så kräver.
Lekmaterialet i waldorfförskolan är så utformat att det främjar barnens sociala rollekar. Det finns inga specifika pojk- eller flickleksaker som ger könsstereotypa signaler till barnen.
I förskolan råder en kultur som bidrar till en förståelse för att varje människa är unik och att vi alla tillsammans skapar vårt sociala samhälle.
Förskolläraren skall med sin pedagogiska kompetens hjälpa och stärka de barn som har svårigheter, är osäkra eller känner sig utsatta. Varje barn skall bli sett och bemötas med respekt. Genom vuxennärvaro har vi möjlighet att upptäcka kränkningar eller tendenser till det i barngruppen. Under arbetet med våra vardagliga sysslor bland barnen undviker vi därför privata samtal. Vår uppmärksamhet är odelat riktad mot barnen och vi har möjlighet att ingripa i ett tidigt skede.
Vi ser därför också till att pedagogerna sprider ut sig bland barnen när vi vistas utomhus.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja risker för trakasserier, kränkningar och diskriminering. Grunden för detta är att systematiskt göra kartläggningar av barnens trygghet och trivsel samt analyser om platser, situationer och särskilda delar av verksamheten där barn kan uppleva otrygghet eller där kränkningar, trakasserier eller diskriminering kan ske.
Genom att analysera resultaten av kartläggningen ska risker i verksamheten identifieras och insatser kan planeras.
Kartläggningen kan bestå av systematiska samtal med barnen, föräldraenkäter, medarbetarnas iakttagelser och dokumentation från fall av kränkningar som visar på återkommande likartade problem.

Förebyggande arbete i avseende på de olika diskrimineringsgrunderna

Kön
Mål: Alla ska behandlas lika oavsett kön
Förhållningssätt/ Arbetssätt

- Vi tänker på vilka ord/språkbruk vi använder när vi bemöter och tilltalar barnen
- Vi observerar ordval/språkbruk när barnen pratar med varandra
- Vi tänker på likvärdighet när vi planerar miljön och val av aktiviteter
- Vi uppmuntrar till könsöverskridande aktiviteter och lek för att motverka könsstereotypa förhållningssätt
- Vi funderar över vilken litteratur vi använder och hur vi berättar våra sagor

Könsöverskridande identitet eller uttryck
Mål: Ingen får bli utsatt för diskriminering på grund av könsöverskridande identitet
Förhållningssätt/ Arbetssätt

- Vi delar inte in barnen i könsbundna specifika roller
- Vi respekterar könsöverskridande uttryck som utveckling av identiteten
- Vi motverkar aktivt diskriminering i barngruppen, i medarbetargruppen och i föräldragruppen

Etnisk tillhörighet
Mål: Ingen ska uppleva diskriminering eller kränkande behandling pga etnisk tillhörighet
Förhållningssätt/ Arbetssätt

- Vi pratar om andra kulturer
- Vi sjunger sånger från andra kulturer på olika språk/lär oss ord på andra språk
- Vi erbjuder modersmålsstöd inom förskolans vardag
- Prata med föräldrarna om deras önskemål vid annan kultur
- Vi berättar sagor/bordsspel med annan kulturell bakgrund
- Vi serverar gärna vegetariska maträtter från andra kulturer

Religion/annan trosuppfattning
Mål: Ingen ska uppleva diskriminering eller kränkande behandling pga. annan religion eller trosuppfattning

Förhållningssätt/ Arbetssätt
- Att ta reda på vilka religioner/trosuppfattningar som finns på förskolan
- Att känna till de andra religionerna och känna till dess högtider och innehåll
- Prata med föräldrarna om deras önskemål vid annan religion/trosuppfattning

Funktionshinder
Mål: Ingen ska uppleva diskriminering eller kränkande behandling pga. funktionshinder, verksamheten ska vara tillgänglig för alla barn oavsett förutsättningar
Förhållningssätt/ Arbetssätt
- Vi klargör för oss vad funktionshindret innebär
- Vi pratar med föräldrarna om vad barnet är van vid och hur man hanterar funktionshindret i hemmet
- Vid planering av aktiviteter tänker vi över så att alla oavsett funktionshinder ska kunna delta
- Personalen ska ges möjlighet till kompetensutveckling i olika funktionshinder
- Vid behov funderar vi tillsammans med föräldrarna om barnet behöver särskilt stöd/assistans
- Vi pratar med barnen om att vi alla är olika och får hjälpa varandra i olika situationer

Sexuell läggning
Mål: Alla ska behandlas lika oavsett familjebild och sexuell läggning
Förhållningssätt/Arbetssätt
- Gemensamma diskussioner, samtal vid aktuella tillfällen
- Kommunikation med föräldrarna om hur de vill att vi informerar de andra barnen vid frågor
- Vi pratar om olika familjekonstellationer
- Vi ingriper när det uppstår en oklar situation

Ålder
Mål: Inget barn får diskrimineras på grund av sin ålder
Förhållningssätt/ Arbetssätt
- Vi bjuder på en verksamhet där alla barn känner sig tilltalade oavsett ålder
- Vi tilltalar barnen efter mognad inte efter ålder
- Vi anpassar aktiviteter på olika nivåer med barnets inflytande i fokus

Vårt arbetssätt

Kartläggningsmetoder

- Värdegrundssamtal med barnen
- Trivsel- och trygghetsdialog vid våra föräldrasamtal
- I det dagliga mötet med barnen genom olika aktiviteter såsom lekar, samtal, problemlösningar och samarbetsövningar tillsammans under terminerna
- Observationer gjorda av vuxna
- Medarbetare rapporterar eventuella värdegrundsavvikelser vid vårt kollegium varje vecka
- Rond tillsammans med barnen för att upptäcka utsatta platser som vi kan åtgärda

Anmälan och Utredning

Om föräldrar eller barn upptäcker/upplever någon form av kränkande behandling kontaktas ansvarig pedagog och förskolechef. Blankett?
När någon medarbetare får reda på eller själva upptäcker någon form av kränkande behandling förmedlas detta alltid till FC.
Vi reagerar direkt och arbetar så här:

Rutiner för att reda ut och åtgärda

Individnivå

- Vi lyssnar, tar barnets känslor på allvar och agerar när barnet känner sig otryggt, blivit diskriminerad eller kränkt
- Vi pratar med de inblandade – barn, föräldrar, medarbetare
- Vi har regelbunden kontakt med föräldrarna för att berätta om eller/och få veta om det förekommer diskriminering eller kränkning
- Vi klargör tydligt att vi inte accepterar det som hänt
- Vi pratar och bestämmer tillsammans med barnen hur vi ska bemöta varandra
- Vid behov upprättas en handlingsplan eller ett åtgärdsprogram
- Alla incidenter dokumenteras, följs upp och rapporteras till förskolechefen

Gruppnivå

- Incidenter eller misstanke diskuteras i berörd medarbetargrupp med FC
- Uppmärksammar om det behövs åtgärder eller särskild uppmärksamhet för att kunna bemöta berörda barn eller för att förebygga
- Vid behov upprättas en handlingsplan eller ett åtgärdsprogram
- Arbetslaget observerar, dokumenterar och följer upp händelser/åtgärder
- Vem utöver berörda medarbetare och föräldrar behöver informeras
- Alla incidenter dokumenteras, följs upp och rapporteras till förskolechefen

Organisationsnivå

- Stöd till medarbetare
- Alla incidenter dokumenteras, följs upp och rapporteras till Huvudman
- FC deltar alltid och Styrelsen deltar vid behov i utredningen
- Förskolechefen och Styrelsen avgör om att anmäla incidenter vidare till skolinspektionen eller, vid misstanke att barn far illa, till Socialtjänsten

Fokus under läsåret 2017/2018
Trygghet och Tillit

Främjande arbete: Att skapa ett tillitsfullt klimat och förtroendefulla relationer mellan medarbetarna, barnen och föräldrarna som leder till gemenskap och tillhörighet till förskolan.
Förebyggande arbete: Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja risker för trakasserier, kränkningar och diskriminering. Grunden för detta är kartläggningar av barnens trygghet och trivsel samt analyser av platser, situationer och särskilda delar av verksamheten där barn kan uppleva otrygghet.
Riskanalys:

- Risk att det finns situationer eller platser där barn känner otrygghet
- Risk att barn inte får den individuella anknytning de behöver
- Risk att det finns situationer i den sociala miljön som skapar otrygghet

Förebyggande åtgärder/arbetssätt:

- Kartläggning av situationer, platser, den sociala miljön och relationer som bärgar risk för otrygghet
- Vi som pedagoger måste granska oss själva och vårt sätt att bemöta barn och föräldrar
- Skapa förutsättningar för att alla ska känna sig trygga och inkluderade, bli sedda och utvecklas.

Uppföljning:

- På kollegiemöten
- Genom planering och dokumentation
- FC:s närvaro i barngrupperna, med jämna mellanrum
- FC:s närvaro i de olika gruppernas planering, med jämna mellanrum

Fokusområden 2017/2018

- Genus

Diskrimineringslagen, Skollagen och Skolverket

Likabehandlingsarbetet regleras i två regelverk, enligt 3 kap. 16 § Diskrimineringslagen som anger att förskolan varje år ska upprätta en Likabehandlingsplan. Det andra regelverket är enligt 6 kap. 8 § Skollagen som anger att förskolan även årligen ska upprätta en likabehandlingsplan mot kränkande behandling. Dessa två planer har sammanförts till en plan som kallas för likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen 1 (2008:567)

Gäller från 1 januari 2009

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap,1§).
Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (1985:1100) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten (2 kap, 5§).
Om den som ansett sig bli diskriminerad eller utsatt för repressalier visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon blivit diskriminerad eller utsatt för repressalier, är det svarande som ska visa att diskriminering eller repressalier inte har förekommit (6 kap, 3§).
Den nya lagen innebär en förstärkning av elevens rätt, då bevisbördan numera ligger hos huvudmannen (kommun eller liknande).

Skollagen (2010:800) 1 kap. 5 §

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling (…)

Skolverket:

Likabehandling

Alla barn och elever har rätt att vara sig själva och bli behandlade med respekt. Respekten för alla människors lika värde är ett fundament i de mänskliga rättigheterna och ska främjas i förskolan och skolan. Alla barn och elever ska behandlas utifrån sina förutsättningar så att de får lika rättigheter och möjligheter. Men likabehandling innebär inte att alla barn och elever ska behandlas lika. Eftersom vi alla är olika ska alla behandlas utifrån sina förutsättningar. Exempelvis behöver vissa barn stöd i vissa ämnen, andra kan behöva tekniska hjälpmedel.

Främjande

Ett tillitsfullt klimat och förtroendefulla relationer mellan personalen och barn/elever ska främjas i förskola och skola. Aktiviteter som främjar relationer kan leda till en känsla av gemenskap som stärker känslan av tillhörighet till förskolan och skolan. Det är betydelsefullt för både barnen och eleverna och de som arbetar i skolan och det påverkar barns och elevers kunskapsutveckling.
Elever ska göras delaktiga i aktiviteter för att främja en god atmosfär på skolan. Med stöd av personalen kan de få ansvar för, tex elevcafé och aktiviteter för klassen. Att känna gemenskap i arbetet och bli bekräftad genom att tilldelas ansvarsfulla uppgifter stärker sammanhållningen och kompisandan på ett sätt som bidrar till förbättring av skolans miljö.
Det främjande arbetet är en del av det som ska dokumenteras i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling/likabehandlingsplan.

Barnkonventionen:

§2 Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras

§3 Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn

§12 Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad
§13 Varje barn har rätt till yttrandefrihet, att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter
§14 Alla barn har rätt att tro på vilken gud de vill, eller ingen alls
§19 Varje barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller annan som har hand om barnet
§23 Ett barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv och hjälp att delta i samhället på lika villkor
§29 Skolan ska hjälpa barnet att utvecklas och lära sig om mänskliga rättigheter
§30 Ett barn som tillhör en minoritet eller ursprungsbefolkning har rätt till sitt språk, sin kultur och religion

Regler om hur de som bestämmer i länderna ska göra för att följa barnkonventionen:
§2 Konventionsstaterna ska respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt.

§2.1 Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet kyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.

§29 Konventionsstaterna är överens om att barnets utbildning ska syfta till att:

(a) utveckla barnets fulla möjligheter i fråga om personlighet, anlag och fysisk och psykisk förmåga

(b) utveckla respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt för de principer som uppställts i Förenta nationernas stadgar

(c) utveckla respekt för barnets föräldrar, för barnets egen kulturella identitet, eget språk och egna värden, för vistelselandets och för ursprungslandets nationella värden och för kulturer som skiljer sig från barnets egen

(d) förbereda barnet för ett ansvarsfullt liv i ett fritt samhälle i en anda av förståelse, fred, tolerans, jämlikhet mellan könen och vänskap mellan alla folk, etniska, nationella och religiösa grupper och personer som tillhör urbefolkningar

(e) utveckla respekt för naturmiljön

Lpfö98/2010

Förskolans värdegrund

(…) En viktig uppgift för förskolan är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan ska hålla levande i arbetet med barnen. Värdegrunden uttrycker det etiska förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten. Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder. Att hävda grundläggande värden kräver att värderingar tydliggörs i den dagliga verksamheten. Verksamheten ska bedrivas i demokratiska former och därigenom lägga grunden till ett växande ansvar och intresse hos barnen för att de på sikt aktivt ska delta i samhällslivet.

Förståelse och medmänsklighet: Förskolan ska ta till vara och utveckla barnens förmåga till ansvarskänsla och social handlingsberedskap, så att solidaritet och tolerans tidigt grundläggs. Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respek för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra ska stödjas. Den växande rörligheten över nationsgränserna skapar en kulturell mångfald i förskolan, som ger barnen möjligheter att grundlägga respekt och aktning för varje människa oavsett bakgrund.

Saklighet och allsidighet: Förskolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Varje barn ska ges möjlighet att bilda sig egna uppfattningar och göra val utifrån de egna förutsättningarna. Delaktighet och tilltro till den egna förmågan ska på så vis grundläggas och växa. Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna lämna sina barn till förskolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Alla som verkar i förskolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och denna läroplan och klart ta avstånd från det som strider mot dessa värden. Vuxnas sätt att bemöta flickor och pojkar liksom de krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma flickors och pojkars uppfattning om vad som är kvinnligt och manligt. Förskolan ska motverka traditionella könsmönster och könsroller. Flickor och pojkar ska i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller. Skollagen föreskriver att utbildningen i förskolan ska, varhelst den anordnas, vara likvärdig. Normerna för likvärdigheten anges av de nationella målen, och förskolan ska arbeta för att nå dessa mål. Omsorg om det enskilda barnets välbefinnande, trygghet, utveckling och lärande ska prägla arbetet i förskolan. Hänsyn ska tas till barnens olika förutsättningar och behov. Detta innebär att verksamheten inte kan utformas på samma sätt överallt och att förskolans resurser därför inte ska fördelas lika.

Waldorfförskolan
En väg till frihet

I Skolverkets läroplan för förskolan (Lpfö98/2010) anges de uppdrag, mål och riktlinjer som gäller för all förskoleverksamhet i Sverige. En väg till frihet är en beskrivning av hur waldorfförskolor arbetar för att nå dessa mål.

VÄRDEGRUND
Waldorfpedagogiken genomsyras av den värdegrund som vårt demokratiska samhälle vilar på: alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen, individens frihet och integritet samt solidaritet mellan människor. I waldorfförskolan eftersträvas en kultur som bidrar till förståelse för att varje människa är unik, och att vi alla tillsammans skapar vårt samhälle. Förskolläraren skall med sin pedagogiska kompetens vägleda och stödja alla barn, så att varje barn får känna sig uppmärksammat och bemötas med respekt. Leksakerna på waldorfförskolan är i hög grad könsneutrala. Etiska värden förmedlas till barnen först och främst genom att den pedagogiska personalen eftersträvar att vara goda förebilder. Trygghet och lärande stärks vidare genom samtal, sagor och berättelser, genom att förskolelärarna möter och ser varje barn, uppmärksamt följer deras lekar och ger dem råd och hjälp.

PEDAGOGISKA TEMAN
På waldorfförskolorna skall barnen få den omsorg och omvårdnad som behövs för att de ska känna sig trygga i en trivsam och hälsosam miljö. Varje enskilt barn ska få uppleva sig sett och uppmärksammat, accepterat och omtyckt så som det är. För barn under tre år är det extra viktigt att de kan knyta an till en bestämd förskollärare, och att miljön är rofylld och trygg så att de vågar utforska den. När grundtrygghet finns kan barnet börja söka sig till andra barn och vuxna och efter hand växa in i en större gemenskap. Waldorfförskolläraren strävar efter att, med respekt för varje barns egenart och utvecklingsnivå, se och möta varje barn som den unika individ det är och ge barnet det stöd och den stimulans som just det behöver för att utvecklas optimalt efter sina intentioner och förutsättningar. Detta innebär att pedagogen måste vara öppen och flexibel och ha ett konstnärligt förhållningssätt till sitt arbete. Waldorfförskolan befinner sig hela tiden i en skapande process och varje barn tillför nya dimensioner till arbetet.

FÖREBILD - EFTERHÄRMNING
Pedagogerna i förskolan har en betydelsefull roll som förebilder eftersom barn i förskoleåldern i hög grad lär sig genom att härma och ta efter. De för förskolan särskilt viktiga göromålen av praktisk art som pedagogen utför i form av meningsfulla sysslor, så som förberedelse för måltider, trädgårdsarbete, handarbete, hantverk etc. inspirerar barnen i deras lekar och deltagande i sysslorna. De vuxnas arbetsglädje, förhållningssätt och bemötande av barn och varandra, hur de löser problem och tar sig an uppgifter tas upp av barnen.

RUTINER OCH DAGSRYTM
För att barnen skall få tid och ro att leka och känna sig hemma på platsen, måste de först känna sig trygga med de vuxna på förskolan och med varandra. Därför eftersträvas en verksamhet där barngrupperna är relativt små med få personalbyten. Verksamheten är vidare upplagd efter en återkommande dagsrytm med växling mellan fri lek ute eller inne och styrda gemensamma aktiviteter som samling, rörelselek, förberedelser för mat, måltider

och vila. Veckan har också en egen rytm med aktiviteter som återkommer en viss dag varje vecka, t.ex. Målning, modellering, eurytmi, bakning och utflykt.

Genom att upprepa sagor, sånger, rim och ramsor utvecklar barnen sitt språk och genom det sin förståelse för uttryck, begrepp och världen runt omkring dem. Får barnen dessutom gott om tid att ta till sig upplevelser och erbjuds möjlighet att känna förväntan inför vad som skall komma härnäst väcks deras förväntan, igenkännande, samhörighet och lust att kommunicera.

LEK OCH LÄRANDE

I waldorfförskolan har förskollärarna medvetet valt förskolebarnens tillitsfulla och spontana anammande av omgivningen som utgångspunkt för ett gynnsamt lärande. Barnen ges möjlighet att inspireras av förskolemiljön för att kunskapa och lära i sin egen takt, utan att behöva känna sig stressade av krav på intellektuella prestationer. Waldorfförskolläraren har stort förtroende för att barnen själva tar upp det som motsvarar deras behov för stunden och som ger dem lagom stora utmaningar.

Minnes- och språkövningar i form av rim och ramsor används regelbundet och med naturlig anknytning till t.ex. årstider, pedagogisk tematik och till vad som i övrigt händer på förskolan, inte minst i det sociala.

Pedagogen gestaltar barnens omgivning känslomässigt, kognitivt, rumsligt och materiellt, på ett sådant sätt att barnen uppmuntras till att samtala, att hjälpa till och att leka kreativt och socialt. I leken har barnen de allra bästa möjligheterna att utveckla sina förmågor och att erövra de livskunskaper, både socialt och mentalt, som är nödvändiga för att stärka deras självuppfattning. Det som barnet upplever och lär sig kan prövas i leken och förvandlas till egna, primära erfarenheter. Genom sång- och rörelselekar övar och befäster barnen motoriska färdigheter, kroppsuppfattning, socialt samspel, språklig förmåga, kreativt tänkande, problemlösning, grundläggande matematisk förståelse och inte minst det egna självförtroendet.

BARNETS UTVECKLING

Waldorfförskolans pedagogiska arbete utgår ifrån att barns utveckling följer vissa generella drag. Dessa drag skall ses som en fond, mot vilken varje enskilt barn utvecklas i sin egen takt.

0 – 3 år. För det lilla barnet är sinnesintrycken centrala, det är öppet inför världen och genom sinnena låter barnet omvärlden strömma in i sig. Småbarnstiden kännetecknas framför allt av att barnet härmar vad de närmaste vuxna gör och är. Efterhärmningen sker inte bara i det yttre utan också på ett djupare plan. Den vuxnas känslor och tankar och sätt att vara är föremål för barnets odelade intresse och tas upp av barnet. Genom sitt föredöme kan den vuxna uppnå långt mer i pedagogiskt avseende än genom förmaningar och förklaringar. Det lilla barnet tar också djupa intryck av vad som förekommer runt det och mår väl av att vistas i en lugn men samtidigt stimulerande miljö, där det i den vuxnas närhet kan utforska omgivningen, pröva sina växande förmågor och erövra nya färdigheter. Barnet reser sig, står, går, växer in i sitt modersmål och utvecklar praktiska färdigheter för att under slutet av det tredje levnadsåret slutligen kunna möta sin omvärld på ett nytt sätt – som ett från omgivningen avgränsat själv. Under barnets strävan att lära känna sina närmaste

medmänniskor, sin kropp och sin plats i tillvaron, tar det grundläggande steg i att utveckla sin egen personlighet och individualitet, de första stegen mot ”jagmedvetande”. Därför är det viktigt att det möts av lyssnande, kärleksfullt bejakande och goda förebilder.

3 – 5 år. 3-5 åringen möter sin omvärld på ett annat sätt än det lilla barnet 0-3 år. Med det nya ”jagmedvetande” som 3-åringen har erövrat, som ofta kan upplevas som en slags ”trotsålder”, kan barnet mer medvetet relatera till sin omvärld. Leken, som fram till dess främst har kännetecknats av upprepning, motoriska härmningar och övningar, förändras nu till att bli interaktiv och allt mer fantasirik. Typiskt för barn i 3-5 års ålder är deras allt mer uppfinningsrika och kreativt invecklade lekar, kännetecknade av snabba växlingar mellan olika skeenden och påhittiga tilltag. I leken bearbetar barnen ständigt sina erfarenheter av olika företeelser i livet. Impulserna till leken kommer från det som barnet ser och uppmärksammar omkring sig, framför allt från pedagogernas arbete och från den konkreta omgivningen - möbler, lekmaterial etc. - samt från egna fysiska och själsliga behov. Nu njuter barnet av ökad kroppsbehärskning och balans och av en alltmer varierad språklig förmåga. Nya ord tillägnas i ett hisnande tempo och prövas och värderas i lekarna med de andra barnen. Förskollärarens arbete går i hög grad ut på att förse barnen med rika tillfällen till bygglekar, rollekar, konstruktionsprojekt, balansövningar, klättertillfällen och studier av de fyra elementens möjligheter. Förskolläraren ger med sitt föredöme vägledning i hur man hanterar olika material, bistår med tekniktips och idéer så barnen kan tillverka vad de behöver och strävar efter att besvara barnens frågor bildrikt och levande.

6 år - . Från ca 6 års ålder ökar barnets föreställningsförmåga och minneskapacitet och de flesta barn kan på ett mer utvecklat sätt göra sig föreställningar om händelser och objekt som inte är direkt närvarande. Nu börjar de flesta barn ställa allt högre krav på att lekens detaljer ska överensstämma både med dessa föreställningar och med verkligheten. Målsättningen för förskolläraren är att skapa ett utvecklingsklimat i vilket barnet så fritt som möjligt kan göra sina personliga erfarenheter efter egna behov och intentioner. Waldorfförskolläraren strävar efter att skapa sammanhang där praktiskt, synligt och engagerat arbete, inspirerar barnen till eget utforskande, lek och lärande. I förskolan värdesätts lekens frihet och dess lärandemöjligheter utan att redovisningskrav ställs på barnen. Barn lär sig genom att få använda kroppens alla sinnen, genom att röra sig, experimentera med material både inne och ute, sjunga, musicera, hantverka, måla och att delta i olika språklekar och rytmövningar. Genom alla dessa aktiviteter bygger de upp en bred och omfattande kunskapsrepertoar och även en säker relation till den egna uttrycksförmågan. Inom waldorfpedagogiken har därför leken en central roll. Under de första sju åren får barnen öva sin uthållighet i leken, och succesivt omformas deras lekerfarenheter till kunskap om världen. Barnens lek förändras och utvecklas över tid, från att hos de yngre barnen främst styras av direkta intryck till att bli allt mer influerad av deras inre föreställningsvärld och erfarenheter som de minns och bearbetar. Genom åldersblandade barngrupper kan de äldre barnen lära sig att ta ansvar för de yngre, och de yngre kan lära av de äldre barnens initiativkraft och mognad. Bibehållen kreativitet och lekförmåga är enligt waldorfpedagogiken en pålitlig grund för ett aktivt deltagande i lärprocessen i skolan. Skolförberedande verksamhet bedrivs på alla waldorfförskolor, då med betoning på främjande av finmotorisk utveckling, språkutveckling, social mognad, självtillit, disciplin och koncentration i övandet. Barnen i denna åldersgrupp får även samlas separat och arbeta med särskilda uppgifter.

Stiftelsen Rudolf Steinerlekskolan

Anmälan om diskriminering och kränkande behandling

Anmälan om misstanke om eller observation av diskriminering, mobbning, trakasserier eller kränkande behandling av barn.

____ Misstanke
____ Observation

Det utsatta barnets namn _____

Barngrupp _____

Beskrivning av situationen/händelsen

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Datum _____

Namn _____

Lämnas till förskolechef